

POSTANOWIENIE

Dnia 26 września 2008 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Sychowicz (przewodniczący)

SSN Barbara Myszka (sprawozdawca)

SSN Krzysztof Strzelczyk

w sprawie z powództwa Gminy W.

przeciwko J. M. i S. C.

o eksmisję i zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 26 września 2008 r.,

zażalenia pozwanej S. C. na postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 30 maja 2008 r.,

sygn. akt I ACa (...),

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 9 kwietnia 2008 r. Sąd Apelacyjny odrzucił skargę kasacyjną pozwanej S. C. od wyroku tego Sądu z dnia 27 listopada 2007 r., a kolejnym postanowieniem z dnia 30 kwietnia 2008 r. odrzucił zażalenie wniesione przez pozwaną na postanowienie odrzucające jej skargę kasacyjną. Następnie pozwana zaskarżyła zażaleniem postanowienie z dnia 30 kwietnia 2008 r., jednak Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 30 maja 2008 r. także i to zażalenie odrzucił, stwierdzając, że należna od niego opłata podstawowa nie została uiszczona w przepisany terminie (art. 130² § 3 k.p.c.). Opłatę tę wniesiono bowiem w dniu 16 maja 2008 r. za pośrednictwem instytucji parabankowej, która przelała ją na rachunek Sądu Apelacyjnego dopiero w dniu 20 maja 2008 r., a więc po upływie terminu.

W zażaleniu na ostatnio wymienione postanowienie pozwana zarzuciła Sądowi Apelacyjnemu naruszenie przepisów: art. 130² § 3 k.p.c. w związku z art. 14 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398 ze zm. – dalej: „u.k.s.c.”) przez błędne uznanie, że zachodzą przesłanki do odrzucenia zażalenia w związku z uiszczeniem opłaty stałej w kwocie 30 zł po upływie ustawowego terminu, art. 9 u.k.s.c. w związku z § 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 31 stycznia 2006 r. w sprawie sposobu uiszczania opłat sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 27, poz. 199 ze zm. – dalej: „rozporządzenie wykonawcze”) przez uznanie, że o prawidłowości opłacenia zażalenia decyduje data zaksięgowania na rachunku Sądu Apelacyjnego, i art. 100 u.k.s.c. przez zastosowanie nieobowiązujących przepisów, mimo że postanowienie o zwolnieniu od kosztów sądowych w postępowaniu wszczętym wniesieniem skargi kasacyjnej zostało wydane w dniu 12 marca 2008 r., a więc po wejściu w życie ustawy z dnia 14 grudnia 2006 r. o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2007 r. Nr 21, poz. 123 – dalej: „ustawa nowelizująca”). W konkluzji załóżca wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Najdalej idący zarzut dotyczy samego obowiązku uiszczenia opłaty podstawowej od zażalenia. Zdaniem załóżcej, nie miała ona takiego obowiązku, ponieważ postanowienie o zwolnieniu jej od kosztów sądowych w postępowaniu wszczętym wniesieniem skargi kasacyjnej zostało wydane w dniu 12 marca 2008 r., a więc po wejściu w życie ustawy nowelizującej. Odnosząc się do tego zarzutu wypada przypomnieć, że, zgodnie z art. 14 ust. 2 u.k.s.c. w jego pierwotnym brzmieniu, od podlegających opłacie pism, o których mowa w art. 3 ust. 3, wnoszonych przez stronę zwolnioną od kosztów sądowych należało pobrać opłatę podstawową. Opłata ta – jak wynika z art. 14 ust. 3 u.k.s.c. – wynosi 30 zł i stanowi minimalną opłatę, którą strona jest obowiązana uiścić od pisma podlegającego opłacie, chyba że ustawa stanowi inaczej. Z dniem 10 marca 2007 r. weszła w życie ustawa nowelizująca, która uchyliła art. 14 ust. 2 u.k.s.c. Równocześnie w art. 2 ustawy nowelizującej ustawodawca wskazał, że do spraw wszczętych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe. Ze względu na przytoczoną regulację bez znaczenia pozostaje okoliczność, że postanowienie o zwolnieniu załóżcej od kosztów sądowych w postępowaniu kasacyjnym zostało wydane po wejściu w życie ustawy nowelizującej. Ustawodawca uzależnił bowiem stosowanie znowelizowanych bądź dotychczasowych

przepisów jedynie od tego, czy sprawa została wszczęta przed wejściem w życie ustawy, czy po tej dacie. Sprawa niniejsza została wszczęta przed dniem 10 marca 2007 r., wobec czego miały w niej zastosowanie przepisy dotychczasowe, w tym art. 14 ust. 2 u.k.s.c. (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2008 r., V CZ 115/07, niepubl., z dnia 5 marca 2008 r., V CZ 148/07, niepubl., z dnia 5 marca 2008 r., V CZ 1/08, niepubl., z dnia 16 kwietnia 2008 r., I CZ 21/08, niepubl. oraz uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 27 czerwca 2008 r., III CZP 48/08, niepubl.).

Nie ulega zatem wątpliwości, że, wnosząc zażalenie na postanowienie z dnia 30 kwietnia 2008 r., profesjonalny pełnomocnik załóżcej powinien uiścić od zażalenia opłatę podstawową w kwocie 30 zł. Ze względu na termin do wniesienia zażalenia powinien uczynić to najpóźniej w dniu 16 maja 2008 r. Tymczasem, w dniu tym opłata została przekazana podmiotowi działającemu pod nazwą Grupa Finansowa Expert we Wrocławiu, który dopiero w dniu 20 maja 2008 r. przelał ją na rachunek bankowy Sądu Apelacyjnego.

Zgodnie z art. 10 u.k.s.c., opłatę należy uiścić przy wniesieniu do sądu pisma podlegającego opłacie. Jak wynika z § 2 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego, opłaty sądowe w sprawach cywilnych uiszczą się w formie bezgotówkowej na rachunek bieżący dochodów sądu albo w formie wpłaty gotówkowej, bezpośrednio w kasie sądu lub w formie znaków o odpowiedniej wartości wykonanych według ustalonego wzoru, zwanych dalej znakami opłaty sądowej. W razie przesłania pocztą pisma procesowego opłaconego znakami opłaty sądowej datą uiszczenia opłaty jest data nadania przesyłki w placówce pocztowej operatora publicznego (art. 165 § 2 k.p.c.; zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2000 r., III CKN 1077/99, OSNC 2000, nr 9, poz. 162). W razie uiszczenia opłaty przelewem za dzień jej uiszczenia uznaje się dzień przyjęcia polecenia przelewu przez bank, w którym zlecający ma swój rachunek, jeżeli przelew w dniu jego przyjęcia lub w terminie do uiszczenia opłaty miał pokrycie na rachunku zleceńodawcy. Okoliczność, kiedy bank wykonał polecenie przelewu nie ma w tym wypadku znaczenia (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 1969 r., I PZ 76/68, OSNCP 1969, nr 9, poz. 167 i z dnia 22 kwietnia 2004 r., II CZ 38/04, OSNC 2005, nr 5, poz. 84 oraz uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 1983 r., III PZP 47/83, OSNCP 1984, nr 7, poz. 110). Inaczej ma się rzecz, jeżeli opłaty zostają wnoszone za pośrednictwem instytucji lub osób zajmujących się działalnością polegającą na transferze pieniędzy (parabanki, pośrednicy, instytucje doręczeniowe). Strona, która posługuje się podmiotem pośredniczącym między nią a bankiem

prowadzącym rachunek bankowy sądu, ponosi ryzyko korzystania z usług pośrednika. Dlatego też dniem uiszczenia opłaty sądowej wniesionej w wykonaniu umowy zawartej z takim pośrednikiem nie jest dzień powierzenia mu funduszy niezbędnych do uiszczenia opłaty, lecz dzień uznania rachunku bankowego prowadzonego dla danego sądu (zob. postanowienie sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 2005 r., II CZ 49/05, Pr. bankowe 2005, nr 10, s. 9).

Trafnie zatem Sąd Apelacyjny uznał, że w niniejszej sprawie za datę uiszczenia opłaty podstawowej należy uznać dzień 20 maja 2008 r.

Z przytoczonych wyżej powodów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. postanowił, jak w sentencji.